

המשך התמודדות עם אתגרי החינוך היהודי הפורמלי בתפוצות

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, בהתאם לסעיפים 6(ב) ו-6(ג) לחוק יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי, שעניינם שימור הזיקה בין מדינת ישראל ובין בני העם היהודי בתפוצות ושימור המורשת של העם היהודי בקרב יהדות התפוצות ולאור מדיניות הממשלה הרואה בחיזוק העם היהודי בתפוצות משימה בעלת חשיבות עליונה הנובעת מתפיסות היסוד של מדינת ישראל וכחלק בלתי נפרד של החזון הציוני; בהמשך להחלטות ממשלה 184 מיום 5.7.2020 ו-2939 מיום 30.03.2025; ולאור התגברות האתגרים והזדמנויות החדשות בחינוך היהודי בתפוצות;

לשם קידום תהליכי פיתוח מקצועי והכשרה למנהלים ומורים יהודיים מהתפוצות בישראל, יפעלו משרד החינוך ומשרד התפוצות והמאבק באנטישמיות להוצאת קול קורא ייעודי שנתי לגופים רלוונטיים, בכל אחת משלוש השנים הקרובות.

לצורך יישום החלטה זו בשנת 2026, משרד החינוך יקצה 5 מיליון ש"ח מתקציבו באותה שנה ומשרד התפוצות והמאבק באנטישמיות יקצה 5 מיליון ש"ח מתקציבו באותה שנה.

לצורך יישום החלטה זו בשנים 2027-2028, בהתאם להוראות סעיף 40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ולצורך ביצוע פעולה מאזנת כהגדרתה בסעיף האמור, משרד החינוך יקצה 5 מיליון ש"ח מתקציבו בכל אחת מהשנים 2027 ו-2028 ומשרד התפוצות והמאבק באנטישמיות יקצה 5 מיליון ש"ח מתקציבו בכל אחת מהשנים 2027 ו-2028.

התקציב האמור יאוגם במשרד החינוך לטובת פרסום קול קורא בעניין זה ויישומו, בהתאם לתנאים שיסוכמו בין המשרדים.

דברי הסבר

רקע כללי

הקשר בין מדינת ישראל והקהילות היהודיות בתפוצות מהווה חלק בלתי נפרד מן הזהות הלאומית היהודית ומהחוסן של העם היהודי כולו. לאורך ההיסטוריה החינוך היהודי שימש כעוגן מרכזי להמשכיות יהודית, להעברת המסורת ולחיזוק תחושת השייכות הלאומית. בתי הספר היהודיים בתפוצות הם הכלי המשמעותי ביותר להקניית זהות יהודית-ציונית לצעירים, והם אלו שבכוחם ליצור מחויבות עמוקה של הדור הבא לקהילותיהם ולמדינת ישראל.

משנת 2016 ועד היום פעל משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות לחיזוק החינוך היהודי הפורמלי והקשר לישראל בתפוצות. במסגרת זו בשנים האחרונות, וביתר שאת בהתאם להחלטה 184 מיום 5.7.2020, פעל המשרד במסגרת מיזם משותף יחד עם חל"צ יונייטד לביצוע שלל פעילויות במרחבים שונים, כגון הכנת תוכניות לימודים ומערכי שיעור, הכשרות מחנכים, יצירת מסגרות להגדלת מספר התלמידים הרשומים במסגרות החינוך היהודי, הובלת תהליכים בית-ספריים הוליסטיים, השמת מורים ועוד, זאת תוך הסתכלות והתאמת הצרכים למרחבי הפעילות הייעודיים ובשותפות עם ארגונים מקומיים וקהילתיים.

לאור האמור ועל רקע התמורות שחלו בקרב הקהילות והמשפחות היהודיות בתפוצות, מאז אירועי ה-7 באוקטובר והמלחמה, אשר הובילו לגידול במספר המשפחות השוקלות חינוך יהודי לילדיהן, התקבלה החלטת ממשלה 2939 מיום 30.03.2025 אשר נועדה להמשיך ולהעמיק את יכולת הממשלה לסייע למערכות החינוך היהודיות ולקהילות להגדיל את שיעור התלמידים הלומדים בבתי ספר יהודיים.

בהמשך להחלטות אלו ונוכח המציאות המורכבת והצומת האסטרטגית בה מצויות הקהילות היהודיות בכלל והחינוך היהודי בפרט, משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות ימשיך להוביל את מאמצי הממשלה לחיזוק החינוך היהודי הפורמלי בתפוצות ולהעמיק את הפעילות בקהילות ובבתי הספר היהודיים באמצעות הכשרת מורים. בדברי ההסברה להחלטת ממשלה 2939 מיום 30.03.2025 צוין כי הכלי המרכזי בהתמודדות עם אתגרי החינוך היהודי בתפוצות, בדגש על היכרות עם מדינת ישראל, הוא הכשרת מורים ומנהלים יהודיים מהתפוצות. זאת, תוך שילוב מרכיב חינוכי משמעותי של הכשרה בישראל, הכולל סיורים וביקורים באתרים חשובים לעם היהודי ולמדינת ישראל. לאור האמור ולאור הצלחת התוכנית כפי שעולה מהשטח ומהביקוש הגובר להשתתפות בה הוחלט על המשך התוכנית לשלוש השנים הקרובות, כמפורט בהצעת ההחלטה, במשותף עם משרד החינוך.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

בשנת 2026 יוקצה כדלקמן: 5 מלש"ח מתקציב משרד החינוך ו-5 מלש"ח מתקציב הפעולות משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות. בשנים 2027-2028 יוקצה כדלקמן: 5 מלש"ח מתקציב משרד החינוך בכל שנה ו-5 מלש"ח מתקציב הפעולות משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות בכל שנה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר - תומך

שר החינוך – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מספר 184 של הממשלה מיום 05.07.2020

החלטת מספר 2939 של הממשלה מיום 30.03.2025

עמדת היועצת המשפטית של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב

סיווגים

סיווג ראשי: (01) ביצועי

תחום פעולה עיקרי: (04) ישראל והעם היהודי

מגיש: שר התפוצות והמאבק
באנטישמיות

י"ג בסיון התשפ"ו
29 במאי 2026

משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות היועצת המשפטית

ירושלים, י"ב סיון התשפ"ו

28 במאי 2026

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

המשך התמודדות עם אתגרי החינוך היהודי הפורמלי בתפוצות

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. סעיפים 6(ב) ו-6(ג) לחוק יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי, עוסקים, בין היתר, בשימור הזיקה בין מדינת ישראל ובין בני העם היהודי בתפוצות ובשימור המורשת של העם היהודי בקרב יהדות התפוצות. כמו כן, החלטת ממשלה מספר 184 מיום 5.7.2020 שעניינה המתווה הממשלתי להבטחת עתיד העם היהודי בתפוצות, מתייחסת לחשיבות ההשקעה בחינוך הפורמלי של ילדים ובני נוער יהודיים בתפוצות, כאחד מתחומי העשייה הממשלתית שיש להתמקד בה. בהמשך לכך, בהצעת ההחלטה מספר 2939 מיום 30.3.25, שעניינה התמודדות עם אתגרי החינוך היהודי הפורמלי בתפוצות נקבע כי משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות (להלן – **המשרד**) יפעל להעמקת הפעילות במערכות החינוך היהודיות לשם הגדלת שיעור התלמידים הלומדים בבתי ספר יהודיים, וכן יפעל, יחד עם משרד החינוך לביצוע הכשרת מורים יהודיים מהתפוצות.
2. בהמשך לכל האמור, לאור מדיניות הממשלה ונוכח התגברות האתגרים והזדמנויות החדשות בחינוך היהודי בתפוצות מאז פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" מוצע בהצעת ההחלטה דנא כי המשרד ימשיך לפעול יחד עם משרד החינוך להוצאת קול קורא ייעודי למכללות להכשרת מורים בישראל לשם ביצוע הכשרת מורים יהודיים מהתפוצות בישראל.
3. בהתאם להצעת ההחלטה, לצורך יישומה, המשרדים יקצו תקציבים כמפורט בהצעה, ואלו יאוגמו במשרד החינוך לטובת פרסום קול קורא בעניין זה ויישומו, על פי תנאים שיוסוכמו בין המשרדים. בהתאם להוראות סעיף 40 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, לצורך ביצוע פעולה מאזנת כהגדרתה בסעיף האמור, התקציבים יוקצו כמפורט בהצעת ההחלטה בכל אחת מהשנים 2027 ו-2028.
4. מימוש התקציב בהתאם להחלטה זו ע"י המשרד יעשה בהתאם להוראות כל דין לרבות בהתאם לחוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 ותקנותיו, ולדיני התמיכות.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

הצעת ההחלטה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות היועצת המשפטית

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הועברה להתייחסות היועצים המשפטיים במשרד החינוך, משרד האוצר וכן למחלקה למשפט ציבורי- מנהלי (יעוץ וחקיקה) במשרד המשפטים. הערות שנתקבלו, הוטמעו בהצעת ההחלטה.

עמדת היועצת המשפטית של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

בברכה,

שירן שושנה

שירן שושנה, עו"ד

היועצת המשפטית

